

ШТА СЕ ПОДРАЗУМЕВА ПОД ПОЈМОМ „УВОЗНА ИНФЛАЦИЈА”

- Раст цена производа које директно (доминантно) увозимо
- Раст цена берзанске робе (пшеница, кукуруз, соја, сунцокрет и др.) и свих разменљивих производа због повезаности тржишта и чињенице да је Србија мала економија и економија без (или с врло мало) трговинских баријера
- Раст цена, примера ради, енергената који се директно или индиректно одражава на цену коштања неколико хиљада различитих производа и услуга

УВОЗНА ИНФЛАЦИЈА – ПРОИЗВОДИ КОЈЕ (ДОМИНАНТНО) УВОЗИМО

Цене доминантно увозних производа забележене на домаћем тржишту (међугодишњи раст у априлу):

- Кафа: 25,2%
- Јужно воће: 4–15%
- Намештај: 12,8%
- Папир и канцеларијски прибор: 12,3%
- Козметика и производи за личну хигијену: 9,3%
- Велики кућни апарати: 9,0%
- Аутомобили: 6,9%
- Мали електрични кућни апарати: 6,3%
- Мобилни телефони и опрема: 3,9%

Светске цене енергената:

- Гас: 250–500% међугодишње у марту и априлу (просечна месечна цена)
  - март/април 2021: 200 до 300 долара на 1.000 м³
  - март/април 2022: 700 до 1.800 долара на 1.000 м³
- Сирова нафта: 70% међугодишње у марту и априлу
  - март/април 2021: 65 долара по барелу у просеку
  - март/април 2022: 111 долара по барелу у просеку

УВОЗНА ИНФЛАЦИЈА – ПОВЕЗАНОСТ ДОМАЋЕГ И МЕЂУНАРОДНОГ РОБНОГ ТРЖИШТА

Графикон: Цена пшенице – домаћа и међународна цена (у динарима по килограму)

- Због чињенице да је Србија мала и отворена економија, сваки раст цена берзанске робе доводи до раста цена те исте робе и у Србији – уколико је цена робе у иностранству већа, произвођач или трговац неће продати робу у Србији, већ у иностранству.
- То се у највећој мери односи на пољопривредне производе, где је преносни ефекат готово тренутан, али се односи и на све друге производе који се могу сматрати разменљивим.

УВОЗНА ИНФЛАЦИЈА – ПОВЕЗАНОСТ ДОМАЋЕГ И МЕЂУНАРОДНОГ РОБНОГ ТРЖИШТА

Графикон: Цена кукуруза – домаћа и међународна цена (у динарима по килограму)

- Највећи степен поклапања (степен корелације) јесте код цене кукуруза, који је један од најважнијих појединачних извозних производа Србије.
- Осим за исхрану, кукуруз се користи и у производњи бројних других производа (етанол, етилен, пластика, козметика, батерије, лекови, текстил).

УВОЗНА ИНФЛАЦИЈА – ПРИМЕР ИНДИРЕКТНОГ УТИЦАЈА ЕНЕ НАФТЕ НА ИНФЛАЦИЈУ

Народна банка Србије

- Амбалажа чини највећи део цене коштања и у производњи и у малопродајној цени флаширане воде
- Производња 1 пластичне флаше од 1 литра = $\frac{1}{4}$ литара сирове нафте
- Сирова нафта представља најважнију сировину у производњи полиетилена
- 8% целокупне светске нафте користи се за производњу пластике
- Амбалажа чини 15–30% цене коштања у производњи млечних производа
- Амбалажа свих прехранбених производа се великим делом прави од нафте (пластика)
- Остале сировине које учествују у производњи амбалаже јесу у највећој мери картон и алуминијум
- Производња 1 стандардне аутомобилске гуме = 25 до 30 литара сирове нафте
- Производња 1 гуме за велика возила = 100 литара сирове нафте

КОЛИКО ЦЕНА СИРОВЕ НАФТЕ ИНДИРЕКТНО УТИЧЕ НА ИНФЛАЦИЈУ

- 2/3 материјала у производњи одеће настаје прерадом петрохемијских производа (директан производ нафтне индустрије)
- Прерадом нафте добијају се полиестер, најлон, акрил, еластин и други синтетички материјали
- 1% до 1,5% светске нафте користи се за производњу синтетичких материјала.

- Делови обуће (пре свега спортске) производе се од нафте:
  - гумени делови
  - вештачка кожа
  - пластични делови

- 95% једињења која се користе у производњи козметике производе се од сирове нафте:
  - парафин
  - минерално уље
  - толуен
  - бензен
  - полиетилен, пропилен
  - пропил-алкохол, бутил-акохол